

Lausunto Itä-Suomen hallinto-oikeudelle koskien oikaisuvaatimus toimenpideluvasta 2024-108 -päätöksestä 3.10.2024 § 17 tehtyä valitusta

Ympäristölautakunta 20.11.2024 § 26
253/10.03.00.02/2024

Itä-Suomen hallinto-oikeus (2298/03.04.04.04.16/2024, 4.11.2024) on pyytänyt Kontiolahden ympäristölautakuntaa antamaan lausuntonsa ympäristölautakunnan päätöksestä 3.10.2024 § 17 tehtyyn valitukseen.

Kunnasniemen kyläseura ry ja Kunnasniemen kalaveden osakaskunta hakivat toimenpidelupaa hyppylaiturin rakentamiseksi Salolahdentien uimapaikan edustalle. Vt. rakennustarkastaja teki hakemuksesta kielteisen päätöksen 16.8.2024 § 108. Kunnasniemen kyläseura ry teki päätöksestä oikaisuvaatimuksen Kontiolahden kunnan ympäristölautakunnalle. Kontiolahden kunnan ympäristölautakunta hylkäsi oikaisuvaatimuksen ja pysytti kielteisen toimenpidelupapäätöksen voimassa (3.10.2024 § 17).

Päätös koskee hyppylaiturin sijoittamista Salolahdentien uimapaikan edustalle. Uimapaikan maa-alue on Kontiolahden kunnan omistuksessa. Kontiolahden kunnalla on uimapaikan alueen hoidosta suullinen sopimus Kunnasniemen kyläseura ry:n kanssa. Vesialue, jolle Kunnasniemen kyläseura ry on hyppylaiturin lupaa hakenut, sijaitsee Kunnasniemen kalaveden osakaskunnan alueella. Kunnasniemen kalaveden osakaskunta on valtuuttanut Kunnasniemen kyläseura ry:n hakemaan puolestaan hyppylaiturin toimenpidelupaa, eikä tehnyt kielteisestä toimenpidelupapäätöksestä oikaisuvaatimusta.

Kunnasniemen kyläseura ry:n valitus Itä-Suomen hallinto-oikeudelle

Kunnasniemen kyläseura ry (myöhemmin hakija) vaatii ympäristölautakunnan päätöksen 3.10.2024 § 17 muuttamista. Hakijan mukaan ympäristölautakunnan olisi tullut päätöksessään kumota rakennustarkastajan päätös 28.7.2022 sekä kehoitus 18.8.2022 ympäristölautakunnan lainvoimaisen päätöksen vastaisina sekä rakennustarkastajan toimenpidelupapäätös 16.8.2024 § 108 aiheettomana ja tarpeettomana.

Hakija vetoaa valituksessaan kunnan nuoriso- ja liikuntatoimen mukana oloon hyppylaiturihankkeessa ja että hakijalla on ollut sen johdosta syytä olettaa, että lupien tarve ja laiturin turvallisuus on tullut selvitettyä jo laituria rakennettaessa vuonna 2017.

Hakija ilmoittaa valituksessaan, että Kontiolahden ympäristölautakunta on 17.11.2021 § 29 tehnyt päätöksen asiassa ja todennut, ettei hyppylaituri ole edellyttänyt lupaa eikä sitä tarvitse purkaa; myöskään hyppylaiturin käytön rajoittamiselle ei ole ollut edellytyksiä eikä tarvetta.

Hakija ilmoittaa pyrkineensä parantamaan kesällä 2022 hyppylaiturin turvallisuutta silloiselta rakennustarkastajalta suullisesti ja sähköpostilla saamiensa ohjeiden mukaisesti. Myös Tukes on ottanut myöhemmin kantaa, että 4 metrin hyppysyvyysvaatimus 1,2 metrin korkuiselle ”tornille” on ollut liioittelua. Rakennustarkastaja on myös ehdottanut siirrettävää, rannalla säilytettävää laituria.

Hakija kertoo valituksessaan saaneensa rakennustarkastajalta 28.7.2022 sähköpostitse päätöksen, jossa rakennustarkastaja on ilmoittanut laiturin luvattomasti vesistöön asennetuksi ja laittomaksi vaatien sen poistamista välittömästi vesistöstä. Hakija kertoo pyytäneensä asiasta valituskelpoista päätöstä, jonka jälkeen hakija sai rakennustarkastajalta samansisältöisen kehotuksen, jossa valituskelpoisen päätöksen saamiseksi vaadittiin toimenpideluvan hakemista.

Hakija ilmoittaa valituksessaan, että lähellä rantaa oleva uimahyppylaituri ei kokonsa, siirrettävyytensä ja vähäisen, vain muutaman viikon keskikesällä, käsittävän paikallaanoloajan vuoksi ole sellainen vesirajalaite, joka vaatisi toimenpidelupaa eikä yleisellä uimapaikalla oleva laituri myöskään aiheuta sellaista meluksi katsottavaa haittaa, että hanke vaatisi vesilain mukaisen luvan. Hakija vetoaa, ettei ympäristölautakunta ole 17.11.2021 antamassaan päätöksessä edellyttänyt näiden lupien hakemista eikä vaatinut laiturin poistamista vesistöstä.

Ympäristölautakunnan päätöksessä 3.10.2024 on todettu rakennustarkastajan ilmoittaneen toimenpideluvan tarpeesta katselmuksessa 25.10.2021. Tällaista mainintaa ei kuitenkaan ole katselmuksesta tehdyssä muistiossa. Hakija esittää valituksessaan, että rakennustarkastaja on antanut ohjeita tulevaa kesää ajatellen, joten laiturin tulo paikalleen edellisten kesien tavoin on ollut tiedossa.

Hakijan mukaan ympäristölautakunnan päätöksessä 3.10.2024 todetaan virheellisesti, että hyppylaiturin on ilmoitettu olevan poistumassa pysyvästi.

Hakija ilmoittaa joutuneensa rakennustarkastajan 18.8.2022 antaman kehotuksen vuoksi hakemaan toimenpidelupaa vuosina 2017-2022 paikalla olleelle, aina talveksi vesistöstä pois otetulle hyppylaiturille. Yli vuoden kestäneen hakuprosessin aikana hakemukseen on vaadittu useita muutoksia ja täydennyksiä; muutosten jälkeen toimenpidelupapäätöksessä hakemus on käännetty koskemaan suunniteltua "uutta" hyppylaituria; hakijan mukaan tällaista uutta, kauas rannasta sijoitettavaa, erikokoiseksi väitettyä hyppylaituria ei ole alkujaan edes suunniteltu tehtäväksi.

Hakija ilmoittaa, että heille on annettu hakuprosessin aikana ymmärtää, että kunta maanomistajan ominaisuudessa kieltää uimahyppylaiturin tuomisen kiinteistölleen. Hakija kertoo pyytäneensä myös tältä osin kunnan päätösvaltaisen tahon päätöstä asiasta, mutta on saanut vain maankäyttöpäällikön 8.8.2024 päivätyn lausunnon, jota ei voida pitää kieltona. Päätös kiinteistön käytön rajoittamisesta olisi hakijan mukaan myös ympäristölautakunnan päätöksen 17.11.2021 vastainen.

Hyppylaituri on ollut paikallaan kesien 2017-2022 aikana. Uimakauden jälkeen hyppylaituri on poistettu talvikaudeksi vesistöstä.

Salolahdentien uimapaikan hyppylaiturin käsittely kunnassa

- 29.6.2021 naapureiden valitus hyppytornin ja kunnanrannan virkistyskäytön aiheuttamasta häiriöstä saapui kuntaan.
- 1.7.2021 vastinepyyntö Kunnasniemen kyläseura ry:lle koskien hyppytornin ja kunnan rannan virkistyskäytön aiheuttamasta häiriöstä ja rakentamisesta.
- 23.8.2021 Kunnasniemen kyläseura ry:n vastine kunnanrannan virkistyskäytön aiheuttamasta häiriöstä ja rakentamisesta.

- 18.10.2021 naapurin vastine Kunnasniemen kyläseura ry:n jättämään vastineeseen.
- 25.10.2021 ympäristölautakunnan katselmuskokous Salolahdentien uimapaikalla.
- 17.11.2021 § 29 ympäristölautakunnan päätös koskien valitusta Kunnasniemen Salolahdentien uimapaikan käytön naapurustolle aiheuttamasta häiriöstä.
- 28.7.2022 Kunnasniemen kyläseura ry:n pyyntö kirjallisesta päätöksestä/ohjeista ympäristölautakunnan päätöksen 11/21 kumoamiseksi.
- 28.7.2022 rakennustarkastajan sähköpostivastaus Kunnasniemen kyläseura ry:n pyyntöön.
- 18.8.2022 vs. rakennustarkastajan vastaus koskien pyyntöä Kontiolahden ympäristölautakunnan päätöksen 11/21 kumoamisesta sekä kehoitus hyppylaiturin poistamisesta.
- 19.6.2023 Kunnasniemen kyläseura ry jätti toimenpidelupahakemuksen uimahyppylaiturin rakentamisesta.
- 26.6.2023 hyppylaiturin lupahakemus palautettiin hakijalle puutteellisenä.
- 15.6.2024 naapureiden kannanotto hyppylaiturin rakentamishankkeeseen.
- 24.6.2024 Kunnasniemen kyläläisten kirjelmä hyppylaiturin toimenpidelupahakemukseen.
- 3.7.2024 lupakäsittelyyn ja naapureiden kuulemisen mahdollistavat piirustukset lisätty hakemukseen.
- 5.7.2024 hyppylaiturin toimenpidelupahakemus on jätetty uudelleen. Rakennusvalvonta on suorittanut hakijan pyynnöstä naapureiden kuulemisen 5.7.2024.
- 2.8.2024 mennessä naapureilta tuli viisi muistutuskirjettä.
- 4.8.2024 Kunnasniemen kyläseuran vetoomus hyppylaiturin säilyttämiseksi kunnan uimarannalla.
- 6.8.2024 ELY-keskuksen lausunto vesilain mukaisen luvan tarpeesta.
- 7.8.2024 Kaavoituksen lausunto hyppylaiturin toimenpidelupahakemuksesta.
- 16.8.2024 § 108 kielteinen toimenpidelupapäätös.
- 2.9.2024 Kunnasniemen kyläseura ry:n oikaisuvaatimus toimenpidelupapäätöksestä 16.8.2024 § 108, rakennustarkastajan päätöksestä 28.7.2022 sekä rakennustarkastajan 18.8.2022 tekemästä kehotuksesta.
- 13.9.2024 ympäristölautakunnan katselmus Salolahdentien uimapaikalla.
- 3.10.2024 § 17 ympäristölautakunnan päätös toimenpideluvasta 16.8.2024 § 108 tehdystä oikaisuvaatimuksesta.

Lausunto Kunnasniemen kyläseura ry:n tekemästä valituksesta

Toimenpidelupapäätös 16.8.2024 § 108 ei ollut aiheeton eikä tarpeeton, koska kunnan voimassa oleva rakennusjärjestys (9.2 §) toimenpidelupaa vesirajalaitteelle edellyttää. Hakija jätti toimenpidelupahakemuksen rakennusvalvonnan ratkaistavaksi, ja hakemuksen liitteet mahdollistivat hakemuksen käsittelyn. Jätetty hakemus on ratkaistava.

Toimenpideluvan yhteydessä tarkastellaan paitsi rakennelman vaikutukset ympäristöön myös sen turvallisuus. Myös naapurit on kuultava hankkeen johdosta, vaikkei hanke naapureiden suostumusta

edellyttäisikään. Hakijan näkemyksestä poiketen ympäristölautakunta katsoo, että kiinteästi vesistöön kesän ajaksi sijoitettava, yleisessä käytössä oleva hyppylaituri on em. toimenpidelupaa edellyttävä vesirajalaite.

Vaikka yleisellä uimapaikalla oleva laituri ei itsessään aiheuttaisi sellaista meluksi katsottavaa haittaa, että hanke sen vuoksi tarvitsisi vesilain mukaisen luvan, voi laiturin käytöstä tällaista haittaa aiheutua. Vesilain mukainen lupa tarvitaan sellaisen vesialueelle tehtävän rakennelman käyttöön, josta aiheutuu häiriötä toisen kiinteistön käytölle eikä asianmainen ole antanut tähän suostumustaan. ELY-keskus on lausunnossaan 6.8.2024 todennut, että naapurustolle aiheutuvan haitan perusteella hanke voi vaatia vesilain mukaisen luvan. Ympäristölautakunta ei ratkaise vesilain mukaisen luvan tarvetta.

Salolahdentien uimapaikan lähinaapurit ovat valittaneet hyppylaiturin käytöstä naapurustolle aiheutuvasta melusta ja haitasta ja ovat vastustaneet toimenpideluvan myöntämistä hyppytornille.

Ympäristölautakunta on päätöksessään 17.11.2021 § 29 todennut, ettei hyppylaituri ole tarvinnut rakennusajankohtanaan rakennuslupaa. Päätös ei ota kantaa toimenpideluvan tarpeeseen; ohjeistus toimenpideluvan tarpeesta on annettu hakijalle erikseen. Jo poistumassa ollutta hyppylaituria ei myöskään ympäristölautakunnan päätöksellä määrätty erikseen purettavaksi eikä ympäristölautakunta antanut päätöksessään määräyksiä uimapaikan käytön rajoittamisesta.

Rakennustarkastaja on ohjeistanut hakijaa uimapaikan alueen turvallisuudesta sekä hakemaan toimenpidelupaa, mikäli hyppylaituri halutaan palauttaa paikalleen. Ohjeistus asiassa on tapahtunut pääasiassa suullisesti ja sähköpostitse entisen rakennustarkastajan ja Kunnasniemen kyläseura ry:n entisen puheenjohtajan välillä. Molemmat ovat sittemmin kuolleet, eikä kaikista näistä keskusteluista ole enää olemassa kirjallista aineistoa. Myöskään kaikkia katselmuskokouksen 25.10.2021 aikana käytyjä keskusteluja ei ole kirjattu muistioon.

Rakennustarkastajan hakijalle 28.7.2022 lähettämä sähköpostiviesti ei ole valituskelpoinen päätös vaan ohje ja kehoitus sekä jatkoa sille suulliselle ohjeistukselle, jota rakennustarkastaja on asiassa jo aiemmin antanut. Hakija pyysi rakennusvalvonnasta valituskelpoista päätöstä ympäristölautakunnan päätöksen 17.11.2021 § 29 kumoamiseksi. Vs. rakennustarkastaja vastasi kyläseuralle kirjallisesti 18.8.2022, ettei viranhaltija voi päätöksellään kumota lautakunnan lainvoimaista päätöstä. Samalla hakijaa kehoitettiin aiemmin annetun ohjeistuksen mukaisesti hakemaan hyppylaiturille toimenpidelupa, mikäli hyppylaituri halutaan tuoda takaisin. Rakennustarkastajan sähköpostitse lähettämä ohjeistus ja vs. rakennustarkastajan lähettämä vastaus ja kehoitus eivät ole ristiriidassa ympäristölautakunnan päätöksen 17.11.2021 § 29 kanssa.

Hakijan mukaan Kontiolahden kunnan nuoriso- ja liikuntatoimi on osallistunut laiturihankkeen kustannuksiin; lisäksi kunnan palkkaama sukeltaja on tarkastanut laiturin sijaintipaikan. Kunnan mukana olo hankkeessa ei tarkoita lupien tarpeen arviointia sekä laiturin turvallisuuden selvitystä. Luvan tarpeen harkitsee rakennusvalvonta. Vastuussa tarvittavien lupien hakemisesta on rakennuspaikan omistaja tai haltija. Tässä tapauksessa toimenpideluvan tarvetta ei ole etukäteen selvitetty eikä tarvittavaa lupaa haettu hyppylaituria rakennettaessa.

Ympäristölautakunnan päätöksessä 3.10.2024 § 17 mainittu hyppylaiturin pysyvä poistuminen perustuu Kunnasniemen kyläseura

ry:n sen aikaisen puheenjohtajan katselmuskokouksessa 25.10.2021 rakennustarkastajalle tekemään suulliseen ilmoitukseen. Ympäristölautakunnalla ei ole ollut syytä epäillä puheenjohtajan ilmoituksen laillisuutta; onhan hän edustanut Kunnasniemen kyläseura ry:tä katselmuksella. Hyppylaituri oli joka tapauksessa poistumassa vesistöstä myös uimakauden päättymisen vuoksi.

Kunnasniemen kyläseura ry:n valituksesta poiketen hakija ei ole joutunut hakemaan toimenpidelupaa vuosina 2017-2022 kesäisin paikalla olleelle hyppylaiturille rakennustarkastajan kehotuksesta 18.8.2024 johtuen. Aiemmin käytössä olleelle hyppylaiturille ei ole missään vaiheessa edellytetty luvan hakemista jälkikäteen. Hakijaa ohjeistettiin, että mikäli hyppylaituri kuitenkin palautetaan käyttöön, edellyttää se toimenpideluvan hakemista. Kunnasniemen kyläseura ry olisi voinut myös olla hakematta toimenpidelupaa ja luopua hyppylaiturin rakentamisesta.

Kunnasniemen kyläseura ry jätti 19.6.2023 hakemuksen hyppylaiturin rakentamisesta. Hakemus palautettiin puutteellisenä 26.6.2023. Hakuprosessin aikana hakijaksi lisättiin Kunnasniemen kalaveden osakaskunta vesialueen haltijana. Hakija jätti hakemuksen täydennettynä 5.7.2024, jonka jälkeen rakennusvalvonta suoritti hakijan pyynnöstä naapureiden kuulemisen. Hakijalla on ollut mahdollisuus hakemuksen kaikissa vaiheissa vetää hakemus pois ja suorittaa naapureiden kuuleminen itse. Hakija on ollut tietoinen, että sekä lähinaapurusto että kunta uimapaikan alueen maanomistajana ovat vastustaneet hanketta ja että hanke vaatii mahdollisesti myös vesilain mukaisen luvan. Hakija on ollut myös tietoinen, että päätös tullaan turvallisuussyistä, naapuruston ja maanomistajan vastustuksen vuoksi sekä mahdollisen vesilain mukaisen luvan tarpeen vuoksi käsittelemään kielteisenä.

Hakija ilmoittaa valituksessaan, ettei se ole suunnitellut tehtäväksi hakemuksen mukaista kauas rannasta ja erikokoiseksi väitettyä hyppylaituria. Lupapäätös on kuitenkin tehtävä hakemuksen ja siihen liitettyjen suunnitelmien perusteella.

Koska hyppylaiturille ei ole myönnetty aiemmin toimenpidelupaa, on se käsiteltävä uutena rakennelmana. Rakennelman luvanvaraisuus harkitaan uudelleen joka kerta, kun se paikalleen asennetaan, mikäli sille ei ole olemassa lupaa. Hakemukseen liitetyt suunnitelmat poikkeavat aikaisemmasta hyppylaiturista paitsi sijoituspaikan myös rakennusvalvontaan ilmoitettujen mittojen perusteella. Kuten ympäristölautakunta päätöksessään 3.10.2024 § 17 toteaa, eri kokoista ja eri paikkaan sijoitettavaa laituria, joka on välillä poistettu paikaltaan, ei voida pitää enää samana laiturina. Hakemuksesta ja sen liitteistä ei käy ilmi, että lupaa oltaisiin hakemassa vanhalle laiturille.

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston ohjeessa uimarantojen turvallisuudesta (Tukes 11554/06.00.01/2023) annetaan veden vähimmäissyvyudeksi hyppypaikalla 3,5 metriä, kun hyppytason korkeus vedenpinnasta on 1-3 metriä. Hakemukseen liitetyn lausunnon mukaan nykyistä uimarantaohjetta ollaan päivittämässä siten, että matalien hyppykorkeuksien veden syvyyksien suhteen annettaisiin jatkossa enemmän harkintavaltaa; 2,87 metrin vedensyvyys olisi tässä tapauksessa riittävä.

Höytiäisen vedenpinnan korkeus vaihtelee noin 50 – 60 cm, eikä mittausta ole tehty matalimman veden aikana; hakemuksessa ei ole osoitettu veden korkeutta matalimman veden aikana.

Matalan veden lisäksi hyppylaituri olisi sijainnut huomattavan kaukana rannasta (67 metriä rannasta ja noin 45 metriä olemassa olevasta laiturista) ja sen ympärillä on veneliikennettä. Hyppylaiturin turvallisuudesta ei voitu hakemuksen perusteella varmistua. Hakija esitti, että hyppylaiturin käyttäminen tapahtuisi käyttäjien omalla vastuulla. Tämä ei kuitenkaan poista maanomistajan ja uimapaikan ylläpitäjän vastuuta uimapaikan turvallisuudesta. Kyseessä on valvoton uimapaikka.

Hakijan mukaan sille olisi annettu ymmärtää, kunta maanomistajana kieltää uimahyppylaiturin tuomisen kiinteistölleen. Hakijan valituksessaan mainitsemaa pyyntöä kiellosta ei ole kuntaan kuitenkaan saapunut. Hakijalle on ilmoitettu, että rakennusvalvonta on saanut kunnan maankäyttö/kaavoitus -osastolta lausunnon, jonka mukaan kunta ei puolla hyppylaiturin rakentamista uimarannan edustalle, vaan kehottaa kehittämään uimarantaa maa-alueella. Maankäyttöpäällikön 8.8.2024 antama lausunto ei ole kielto vaan lausunto toimenpidelupahakemuksesta.

Yhteenveto

Kiinteästi kesäkaudeksi paikalleen asennettava, yleisessä käytössä oleva hyppylaituri on toimenpideluvan tarvitseva vesirajalaite, jonka käytöllä voi olla vaikutuksia ympäristöön sekä käyttäjien turvallisuuteen.

Rakennuspaikan lähinaapurit ovat vastustaneet hyppylaiturin lupaa meluhaittaan ja häiriöön vedoten, eikä hankkeen turvallisuudesta ole voitu varmistua. Kunta on uimaranta-alueen maanomistajana vastustanut hanketta. ELY-keskus on lausunut hankkeen tarvitsevan mahdollisesti myös vesilain mukaisen luvan.

Vt. rakennustarkastaja on tehnyt päätöksen asiassa hakemuksen, siihen liitettyjen suunnitelmien ja selvitysten, saatujen lausuntojen ja kannanottojen sekä voimassa olevan lainsäädännön ja rakennusjärjestyksen perusteella. Hakemus on pitänyt ratkaista eikä myönteisen päätöksen tekemiseen em. seikat huomioiden ole ollut edellytyksiä.

Ympäristölautakunta on pysyttänyt vt. rakennustarkastajan kielteisen lupapäätöksen voimassa. Ympäristölautakunta on suorittanut ennen päätöksentekoa kohteessa katselmuksen sekä perehtynyt hakemus- ja oikaisuvaatimusaineistoon sekä hakemusta edeltäneeseen asian käsittelyyn rakennusvalvonnassa.

Lisätietoja: vt. rakennustarkastaja Irene Pieviläinen, p. 0500 612 310

Ympäristöpäällikön ehdotus:

Ympäristölautakunta antaa Itä-Suomen hallinto-oikeudelle edellä esitetyn lausunnon ympäristölautakunnan päätöksestä 3.10.2024 § 17 tehdystä valituksesta.

Lausunnossa sekä ympäristölautakunnan päätöksessä esitetyn perusteella valitus tulisi hylätä ja ympäristölautakunnan päätös 3.10.2024 § 17 pysyttää voimassa.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Vt. rakennustarkastaja Irene Pieviläinen oli paikalla asian esittelyn aikana ja poistui kokouksesta päätöksenteon ajaksi.
